

hlasy

Z DOMOVA A MISÍÍ

1 Hlasy z domova a misií
vydáva SVD Nitra
ročník šesťdesiaty ôsmy,
január 2024 | 1,00 EUR

Foto: Archív SVD

ISSN 1337-444-2
917713374840091

Vykročiť vo vďačnosti vpred

■ Text:
P. Igor
Kráľ SVD

■ Foto:
SVD Poľsko

Koniec občianskeho roku a vstup do nového je pre nás vždy dobrou príležitosťou naplniť svoje srdce vďačnosťou za všetky dobrodenia a prejavy Božej starostlivosti, nech už to Božie požehnanie malo akúkoľvek podobu. Naplniť srdce vďačnosťou predpokladá pozornú všímavosť. Tá si zas vyžaduje čas a momenty stíšenia a reflexie.

Komu a za čo sme vďační?

Charles Plumb bol pilotom stíhačky a absolvoval 75 bojových misií. Pri poslednej z nich bol zostrelený, katapultoval sa a zoskočil s padákom do nepriateľských rúk. Na slobodu sa dostal po 6 rokoch vo vietnamskom väzení.

Po viacerých rokoch sa mu prihovril jeden muž. „Vy ste Plumb! Lietali ste na stíhačkách vo Vietname a boli ste zostrelený...“ „Ako to viete?“

„Mali sme základňu na rovnakej lodi. Balil som Vám váš padák, pane.“ Odpovedal muž, na čo si Plumb čosi uvedomil. Tú noc Plumb nemohol spať. „tisíckrát som si toho muža predstavoval ako námorníka oblečeného do námorníckej uniformy, s čiapkou na hlave, vyleštenými gombíkmi. Premýšľal som, koľko krát som prešiel okolo neho a sa mu nepozdravil len preto, že ja som bol pilot, a on len obyčajný námorník...“

Tú noc Plumb premýšľal veľa o mužovi, ktorý hodiny denne pracoval za dreveným stolom a chystal veci, ktoré iným zachraňujú život. Predstavoval si ruky muža, od ktorých závisel jeho život.

Charles Plumb pôsobil dlhé roky ako motivačný speaker, ktorý rozpráva i tento príbeh. Počas prednášky sa pýta: „Kto balil váš padák?“

Možno táto otázka by pri čítaní tohto úvodníka mohla pomôcť aj nám. Kie by nás viedla k vďačnosti za mnohoraké prejavy Božieho požehnanie, ktoré môžeme zakusovať skrze dobrotu, láskavosť, blízkosť a podporu mnohých

ľudí. Nezabudnime preto na vďačnosť za ľudí, s ktorými sme spolu na lodi života, každý v inej službe, ale naplno zaangażovaní, aby naša loď mohla plniť poslanie, ktoré jej je zverené.

Nech my sami sme dôvodom na vďačnosť

Isto budú mnohí vďační aj za nás. Nepochybne aj skrze nás do života našich bratov a sestier, našim rodín a pracovných kolektívov zažiarilo čosi z Božej lásky, krásy a svätosti. Keby sme si pripomenuli uplynulý rok a kľúčové situácie, ktorými sme museli prejsť (stretnutia s ľuďmi, výzvy v práci i v rodine), pravdepodobne si uvedomujeme aj svoje rezervy a zlyhania. Napriek tomu Boh túžil a túži mať z nás nástroje jeho prozreteľného konania prejavujúceho sa v dobrotivej starostlivosti. Nebojme sa uveriť Tomu, ktorý nám dal prísľub, že nám da nové srdce, že tak urobí. Tento rok isto vytvorí príležitosti, aby sme si mohli naplno osvojiť Kristovo zmýšľanie. Nebojme sa s túžbou podobať sa mu čoraz viac, vstúpiť do ďalšieho roku, ktorý máme pred sebou.

S očakávaním vpred

Pravdepodobne aj tento rok bude popri nádherných momentoch, radostných chvíľach a úspechoch, sprevádzaný aj nenaplnenými očakávaniami, prehrami, či problémami. Verím však, že veriace srdce, v nich objaví príležitosť k rastu, k zušľachteniu charakteru, vycibreniu čnosti milovať láskou bez podmienok, v obete pripodobniť sa Kristovi. Tak ako diamant vzniká v hĺbinách zeme pod tlakom a horúcosťou; tak ako sa krásna nádoba formuje z hliny pod tlakom hrnčiarových dlaní; tak ako majestátna socha získava svoj vzhľad pod nápormi úderov dláta majstra, tak aj dobrý a šľachetný človek, veriaci a Bohu oddaný kresťan vyzrieva a premieňa sa v Krista práve uprostred výziev života, ktoré vo svetle viery prijme ako cestu vlastného posväcovania.

Príanie na záver

Nech Pán požehná Vás i vaše rodiny a rozmnoží dobro vami konané vo vašich spoločenstvách, v ktorých zastávanie rôznej role, služby a funkcie. V mene nás všetkých ďakujem tomu Najdôležitejšiemu, Darcovi všetkých darov – Kapitánovi našej lode, ktorý udržuje jej správny smer a dáva nám silu a milosť ostať vernými a prejsť aj búrkami života. ~

Obsah

- 4 | Matka najvznešenejších a najúbohejších
- 6 | Nádej pre juhosudánskych utečencov: Ugandské mládežnícke projekty
- 8 | Udalosti
- 11 | Misie v Paríži prinášajú ovocie

- 14 | Spoločnosť Božieho Slova v Číne
- 16 | Príchod SVD na Slovensko
- 18 | Misia v Bolívií
- 20 | Hojenie zranených vzťahov
Kniha na pokračovanie: časť XVI.
- 22 | Dva významné sviatky
- 24 | Andrej Jozef Topoli, SVD
– náš najvýznamnejší rodák

Hlasy z domova a misíí vydáva:

Spoločnosť Božieho Slova,
Misijný dom Matky Božej, Kalvária 3, 949 01 Nitra
Šéfredaktor: P. Martin Štefanec SVD;
Redaktori: P. Ján Halama SVD, P. Peter Kubík SVD,
P. Martin Madassery SVD; P. Tomáš Gerboc SVD;
Jazyková úprava: Ivana Holotňáková;
Grafická úprava: Juraj Vontorčík – SON;
Vytlačili: Tlačiareň P+M, s.r.o., Turany;
Objedn. zasielajte na adresu red.: „Časopisy“, Spoločnosť
Božieho Slova, Misijný dom Matky Božej, Kalvária 3,
949 01 Nitra; Tel.: 037/ 776 94 29,
ISSN 1337-4842, EV 3324/09
Periodicita vydávania: mesačník
IČO vydavateľa: IČO 00 586 757
Webová stránka: www.verbistki.sk, e-mail: hlasy@svd.sk

Milí misijní priatelia!

Každý človek túži v živote po zmene. Chce zažiť premenu k niečomu lepšiemu. My, ľudia, si dávame predsavzatie, že každý rok budeme lepší v určitých oblastiach života. Prvé dni sa veľmi usilujeme o to, aby sme predsavzatie dodržali, ale žiaľ, väčšinou nám to nevydrží dlho. Istý človek mal túžbu zmeniť svet a pracoval na tom niekoľko rokov. Na jeho prekvapenie sa svet ani o kúsok nezmenil. Keď sa mu nedarilo zmeniť svet, chcel zmeniť aspoň svoju krajinu, ale po rokoch sa mu ju nepodarilo zmeniť. Bol smutný. Nevzdal sa, rozhodol sa, že sa pokúsi o premenu svojej rodiny. Ani to sa mu však nepodarilo. Preto sa sústredil na zmenu vlastnej rodiny, čo však opäť neprišlo očakávaný výsledok. Stal sa však postupom času starým človekom. Roky, čo pracoval na tom, aby zmenil svet, krajinu, dedinu, rodinu boli zbytočné. Najkrajšie roky stratil námahou zmeniť životy iných. Uvedomil si, že nemôže zmeniť svet, krajinu, dedinu ani vlastnú rodinu, pokým nezačne od seba.

Milí čitatelia, tento príbeh ponúka človeku možnosť pochopiť, že na to, aby zmenil iných, musí zmeniť najskôr sám seba. Možno sa teda opýtať: A čo my? Kedy zmeníme svoj život? Keď chceme byť úspešní vo svojom predsavzatí, musíme mať pevnú vôľu a začať od seba.

Prajem Vám všetkým požehnaný Nový rok.

Páter Martin Štefanec SVD
šéfredaktor

DÔLEŽITÉ OZNAMY

Sv. omšu za misijných horliteľov a odberateľov Hlasov
odslúžim 3. januára 2024.
Šéfredaktor

*„Byť stále milým voči iným
vyžaduje nemalé sebazaprenie.
Toto sebazaprenie je Bohu milšie
ako vonkajšie umŕtvenia, lebo
tie majú cenu iba vtedy, keď
vyplývajú z lásky k Nemu.“*

Arnold Janssen

▲ Odkaz pápeža národnému združeniu sv. Pavla: Radosť je tá najlepšia medicína

„V čase, keď sa svet zmieta v špirálach násilia, v pocitoch zákernosti a nenávisťi, neprestávajú pracovať na vzdelávaní, na podpore rodiny, na šírení krásy bratstva.“ Tieto slová adresoval pápež František členom Talianskeho národného združenia sv. Pavla (ANSPI), ktorých prijal na audiencii vo štvrtok 7. decembra. Združenie sa venuje ľudskej a kresťanskej formácii mladých ľudí prostredníctvom aktivít oratórií a farských mládežníckych krúžkov, ako aj podpore rodín. Zrodilo sa v duchu magistéria Druhého vatikánskeho koncilu – oceňuje teda prínos laikov a zameriava sa na integrálnu výchovu. Vzniklo aj vďaka podpore arcibiskupa Montiniho – budúceho pápeža sv. Pavla VI. a tvorí sieť po celom Taliansku. Pápež František v príhovore vyzdvihol čnosti nezištnosti, sebaobetovania a radosti. Ako povedal, „radosť je tá najlepšia medicína!“ •

◀ Nástupca zakladateľa ekumenickej komunity Taizé bude žiť na Kube

Pre ekumenickú komunitu Taizé sa začína nová kapitola v jej takmer 80-ročnej histórii. Zo svojej funkcie odišiel doterajší predstavený brat Alois, katolík, a za svojho nástupcu vymenoval anglikána brata Matthiewa. Brat Alois má v úmysle odísť z Taizé, aby rešpektoval nového predstaveného. Ako informoval agentúru KNA, najprv odíde do severného Talianska, kde žije niekoľko spolu-bratov, a nakoniec sa presunie na Kubu a bude patriť do trojčlennej komunity vzdialenej niekoľko hodín jazdy od Havany. Brat Alois je Nemec. Bol prvým nástupcom zakladateľa komunity brata Rogera, ktorý tragicky zahynul v roku 2005. Nový predstavený bratov z Taizé naopak pochádza zo Spojeného kráľovstva a má 58 rokov. Do tejto burgundskej dediny prišiel prvýkrát vo veku 20 rokov. Do komunity vstúpil o rok neskôr, v roku 1986. Dnes komunitu tvorí približne 90 mužov z 30 krajín. Patria ku Katolíckej cirkvi alebo rôznym protestantským denomináciám. Štvrtina bratov žije v malých komunitách v Ázii, Afrike a Latinskej Amerike. •

■ 80. výročie Hnutia fokoláre – Zasievajte jednotu prinášaním evanjelia

Svätý Otec prijal vo štvrtok 7. decembra na audiencii členov Hnutia fokoláre: „Som vám vďačný, že ste prišli, pretože oslavujete 80. výročie založenia Hnutia fokoláre, známeho aj ako Máriino dielo.“ V úvode prejavu pápež František uviedol spôsob vzniku hnutia, „keď sa Božia služobnica Chiara Lubichová rozhodla úplne zasvätiť Pánovi. Z inšpirácie, ktorú dostala v úplne bežnej situácii – keď išla nakupovať pre svoju rodinu – vtedy vznikol radikálny akt sebadarovania Bohu ako odpoveď na jeho volanie, ktoré cítila sladko a silno vo svojom srdci. Bolo to 7. decembra 1943 v Tridente, na vrchole vojny; práve v predvečer slávnosti Nepoškvrneného počatia Panny Márie sa Máriino ‚áno‘ stalo Chiariným ‚áno‘ a vyvolalo vlnu spirituality, ktorá sa rozšírila po celom svete, aby všetkým povedala, že je krásne žiť evanjelium jedným jednoduchým slovom: jednota“. •

▲ Bratia františkáni vo Večnom meste slávili 800. výročie schválenia rádu

Od schválenia Regule sv. Františka z Assisi pápežom Honoriusom III. 29. novembra 1223 v Apoštolskom paláci svätého Jána Lateránskeho v Ríme uplynulo 800 rokov. A práve preto v pápežskej bazilike oslávila Františkánska rodina toto výročie na podujatí, ktoré zorganizoval Výbor pre výročie františkánskej rodiny. Zúčastnili sa na ňom nástupcovia prvého rádu (tvoreného menšími bratmi; menšími bratmi konventuálnymi a menšími bratmi kapucínmi) až po zástupcov tretieho rádu (rozdeleneho na rehoľníkov a laikov). Pre všetkých predstavoval tento deň každoročný medzník s nesmiernou charizmatickou a duchovnou hodnotou. •

■ Pápež vyjadril blízkosť obetiam útoku počas Eucharistie na Filipínach

Svätý Otec „s hlbokým zármutkom“ prijal správu „o zraneniach a stratách na životoch spôsobených bombovým útokom“ počas slávania svätej omše“ na univerzite vo filipínskom Marawi. Čítame to v telegrame štátneho sekretára kardinála Pietra Parolina, adresovanom tamojšiemu biskupovi Mons. Edwinovi de la Peña y Angotovi. Bombový útok na juhu Filipín si v nedeľu 3. decembra vyžiadala štyri obeť na životoch a vyše päťdesiat zranených. V telegrame pápež vyjadruje „duchovnú blízkosť všetkým, ktorých táto tragédia zasiahla,“ pričom „duše zosnulých odporúča láskavému milosrdenstvu Všemohúceho Boha“ a „prosí o Božie dary uzdravenia a útechy pre zranených a pozostalých.“ V závere telegramu sa Svätý Otec modlí, „aby Kristus, Knieža pokoja, dal všetkým silu odvrátiť sa od násilia a premáhať každé zlo dobrom.“ •

Matka najvznešenejších a najúbohejších

■ Text: P. Milan Bubák SVD

■ Foto: Andrzej Danilewicz SVD

Na ôsmy deň po Vianociach slávime materstvo Márie, Matky Božej a zároveň si pripomíname deň, kedy Božiemu Synovi bolo dané ľudské meno, Ježiš. Sviatok Panny Márie Bohorodičky nás pozýva nachvíľu sa ponoriť do jeho hĺbky a trochu nad ním pouvažovať. Uvažujme spoločne nad troma aspektmi Máriinho Materstva, a to po prvé, že Tajomstvo Máriinho materstva je veľmi veľké, po druhé, že Mária je Matkou Cirkvi a po tretie, že Mária je Matkou aj každého jedného z nás. Tak, po prvé: Tajomstvo Máriinho materstva je veľmi veľké. Za katolíckym učením o materstve Panny Márie sa nachádza veľký zápas, silné dejiny a doslova dráma. My katolíci sme presvedčení o dôležitej roli, ktorú Mária má v dejinách spásy. Cirkev sa už v prvých storočiach snažila vypracovať teológiu tajomstva Krista a popri ňom aj teológiu poslania a roly ženy, ktorú Písmo predstavuje, ako jeho telesnú Matku.

Začiatkom 5. storočia sa pre Máriu zaužíval termín „Bohorodička“, po grécky Theotokos. No grécky biskup Nestorius, urazený týmto titulom, žiadal, aby sa prestal užívať: „Ako môže byť stvorenie matkou Stvoriteľa?“, pýtal sa. Nasledovala veľká kontroverzia. Cirkev však uvažovala takto: Od samého začiatku je naším presvedčením, že Kristus je večný Boží Syn. Zrodil sa z Boha dávno

pred tým, než jestvovalo akékoľvek stvorenie. Znova sa však zrodil v čase, v ľudskej prirodzenosti, z Márie Panny. A tak sa pýtame: Môže táto matka ľudskej prirodzenosti byť oprávnené nazývaná Matkou Božou? Na túto otázku Nestorius s jedom odpovedal: „Nie! Lebo nazývať Máriu Theotokos by bolo to isté, ako keby sme povedali, že Boh pochádza z Márie, obyčajného stvorenia.“

Lenže ostatní biskupi odpovedali tak, že Kristus Ježiš je jednou nerozdelenou osobou s ľudskou a božskou prirodzenosťou. A každý, kto hovorí, že Mária je Matkou Ježišovou, ale nie je Matkou Božou ho týmto rozdeľuje na dve osoby. A toto je neprijateľné. Tá

No Ježiš nielen z Márie pochádza, ale on sa na Máriu aj podobá. Jeho ľudské korene sú v Máriinom tele. Mária ho brávala na svoje kolená. Túlila si ho k sebe.

istá osoba, ktorá sa kedysi od večnosti zrodila z Boha bola počatá v čase vo svojej ľudskej prirodzenosti v lone Márie. Bohočlovek, Ježiš Kristus, je jedna osoba a nakoľko Mária je Matkou Ježišovou, môžeme ju preto oprávnené nazývať aj Matkou Božou.

Aby sa táto otázka vyriešila definitívne, biskupi sveta sa r. 431 zhromaždili

v chráme Panny Márie v Efeze v Malej Ázii na ekumenickom koncile. Veriaci sa v úzkosti a s napätím zhromaždili pri bráne kostola a čakali na rozhodnutie: „Bol alebo nebol Ježiš naozaj Boh? Bola alebo nebola Mária Theotokos, Bohorodička?“ 22. júna 431, na súmraku, sa brána konečne otvorila a biskupi začali čítať rozhodnutie: „Ježiš je Syn Boží. Mária je Matkou Božou, Theotokos.“ Veriaci prepukli do nadšeného jasotu: Theotokos! Theotokos! A v sviečkovom sprievode sa uberali ulicami Efezu spievajúc: „Matka Božia! Matka Božia!“

Toto je, milí priatelia, naša viera. Toto rozhodnutie dohliadlo na tajomstvo Vianoc, ktoré nie je v skutočnosti o ničom inom, ako práve o večnom Božom Synovi, prichádzajúcom

v ľudskom narodení z Márie, svojej ľudskej Matky. Keď nazývame Máriu Matkou Božou, je jasné, že tým nechceme povedať – a my katolíci to dobre vieme, že toto tým ani nemienime – že ona je Matkou božstva. Nie, Mária je Matkou človečenstva Boha, ktorý sa stal človekom. Toto je div a tajomstvo našej viery.

No Ježiš nielen z Márie pochádza, ale on sa na Máriu aj podobá. Jeho ľudské korene sú v Máriinom tele. Mária ho brávala na svoje kolená. Túlila si ho k sebe. A preto v Ježišovi sa nachádza podoba Našej Panej. Sv. Hieronym to krásne vyjadruje takto: „Vieme, že Ježišovo človečenstvo bolo z tej istej hliny, ako naše... Ak by on bol z iného materiálu, ako som ja, určite by mi nebol prikázal, aby som robil, ako robil on...“

Nie. On chcel, aby sme ho nepovažovali za odlišného od seba samých, a preto pracoval, bol hladný a smädný a potreboval spánok presne ako my. Bez protestu znášal svoje utrpenie, podrobil sa smrti a napokon zjavil svoje vzkriesenie.“ Tu je tajomstvo našej viery, ktoré je tak veľmi viditeľné práve na sviatku Máriinho Materstva.

Asi 1500 rokov po narodení Kristom jezuita sv. František Xavierský napísal z Indie toto: „Všimol som si, že ľudia pri našich stretnutiach rebelujú vždy, keď zabudnem vedľa kríža nášho Spasiteľa umiestniť obraz jeho Maky.“ Nie je to zaujímavé, že títo orientálni obrátenci vedeli veľmi dobre, ako odlíšiť Ježiša od všetkých tých mýtických vtelení bohov, ktorí boli súčasťou ich kultúry? Vtelenie Ježiša

Krista je jedinečné. Udialo sa na konkrétnom mieste, v konkrétnom čase, v konkrétny deň, v konkrétnom mesiaci, v lone konkrétnej ženy. Všetky tieto konkrétne veci dejiny poznajú. Títo novoobrátení pochopili, že Mária slúži Kristovi svojou konkrétnosťou, svojím telom a svojím materstvom, ktoré zdôrazňujú fakt, že Boh sa stal človekom. A to je dôvod, prečo dnes zároveň slávime aj skutočnosť, že Božiemu Synovi bolo dané ľudské meno: Ježiš.

A teraz sa pozrime na ďalší aspekt Máriinho Materstva, a to, že Mária je aj Matkou Cirkvi. Kristus a jeho Cirkvi sú zjednotené ako vinič a ratolesť, ako hlava a časti tela. Tak ako božskosť a ľudskosť Kristova nemôžu byť od seba oddelené, podobne nemôžu byť od seba oddelené ani osoba Kristova a jeho telo – Cirkvi. A tak Druhý Vatikánsky Koncil hovorí: „Uznávame Máriu ako Matku Krista a Matku Cirkvi.“ A konečne, tretí aspekt Máriinho materstva: Mária je Matkou aj každého jedného z nás. Každý jeden z nás žije životom Máriinho Dieťaťa, a tak každý jeden z nás je Máriiným dieťaťom. Na kríži Ježiš povedal: „Hľa, tvoja Matka.“ Druhý vatikánsky koncil sa vyjadril, že sme deťmi Máriinými v poriadku milosti. A sv. Augustín povedal, že z lona Máriinho vychádzame až vtedy, keď vchádzame do večného života.

Tajomstvo, ktoré slávime sa začalo, keď Boží anjel predostrel Márii Boží plán a ona naň odpovedala „Fiat“, „Staň sa!“ Istý príbeh hovorí, ako jeden muž hovorí druhému: „Naša vláda na radu vedcov, rozhodla, že pridá k odchádzajúcemu roku ešte jednu sekundu!“ Druhý muž na to: „Na čo je dobrá táto sekunda? Čo sa dá za sekundu urobiť?“ Prvý muž na to: „Môžeš napríklad Bohu povedať“ Fiat – nech sa stane tvoja vôľa.“ Keď dnes prijmeme Ježiša v eucharistii, milí priatelia, vyhradme si aspoň jednu sekundu a povedzme mu svoje „Fiat!“ – A pozveme tak Ježiša, aby v nás dokončoval dielo, ktoré Boh začal v deň, keď sa Mária stala Matkou Božou. ~

Nádej pre juhosudánskych utečencov: Ugandské mládežnícke projekty

■ Text: svdmissions.org

■ Foto: Archív SVD

O d roku 2016 sa Uganda stala domovom juhosudánskych utečencov, ktorí hľadajú azyl pred násilím občianskej vojny v ich krajine. Spomedzi 11 utečeneckých osád v krajine je najväčšia osada Bidibidi v okrese Yumbe. Bidibidi s rozlohou takmer 150 štvorcových kilometrov je domovom 250 000 utečencov, ktorí hľadajú bezpečnosť v rámci hraníc Ugandy. Misionári verbisti pôsobiaci v Ugande prijali poslanie slúžiť týmto presídleným jednotlivcom a poskytnúť im nádej a pocit spolupatričnosti mimo domova.

Osada Bidibidi je rozdelená do piatich zón, z ktorých každá obsahuje niekoľko dedín. Verbisti si dali za úlohu slúžiť týmto obciam, šíriť posolstvá nádeje a byť solidárni s obyvateľmi Južného Sudánu.

Ugandské mládežnícke projekty

Verbisti pri službe týmto utečencom nezabudli na špeciálne potreby mladých ľudí v osade Bidibidi. Boli tiež svedkami hrôz občianskej vojny v Južnom Sudáne, videli zničené svoje domovy a zabitých blízkych. Plánujú rôzne programy a príležitosti špeciálne pre tieto utečenecké deti a mladých ľudí, ktorí tvoria väčšinu obyvateľstva v osadách. Po založení mládežníckeho programu v roku 2019 naši misionári teraz rozširujú svoje úsilie do oblastí, kde to títo mladí jednotlivci najviac potrebujú. Misionári Spoločnosti Božieho Slova dúfajú, že týmto mladým ľuďom pomôžu vyrovnať sa so životom utečencov a zároveň im poskytnú príležitosť jednoducho si užiť detstvo.

Ugandské mládežnícke projekty sú rôznorodé a zamerané na zmenu životov v komunite utečencov. Pozrite si našich šesť strategických projektových oblastí nižšie:

Formačné stretnutia pre mládež

Verbisti plánujú uskutočniť 60 formačných stretnutí pre mládež osady Bidibidi. Tieto semináre ponúknu jazykové kurzy, nácvik životných zručností a diskusie na témy ako mier, odpustenie a uzdravenie z traumy. Tieto stretnutia pod vedením vyškolených profesionálov vybavujú mládež zručnosťami a mechanizmami na zvládanie výziev, ktorým čelia každý deň.

Prelomiť cyklus násilia: Komunitný futbalový turnaj

Misionári organizujú komunitný futbalový turnaj. Tento turnaj dá mladým

ľuďom šancu zahrať si šport, ktorý milujú, a dúfajme, že ich odradí od miešania sa s negatívnymi vplyvmi v komunite. Usporiadanie turnaja sa plánuje v 30 dedinách.

Uplynulo 52 rokov od úmrtia svedka viery, biskupa Michala Buzalku

Uplynulo 52 rokov od úmrtia svedka viery, biskupa Michala Buzalku. TK KBS pri tejto príležitosti priniesla jeho životopis.

Kto bol Michal Buzalka?

Michal Buzalka sa narodil v roku 1885 vo Svätom Antone (18. 9. 1885) rodičom Anne a Jurajovi Buzalkovcom. Vyrastal v obci a práve v týchto dňoch si pripomíname výročie jeho narodenia. Študoval aj na Gymnázium v Banskej Štiavnici. Teológiu vyštudoval vo Viedni, kde bol aj vysvätený za kňaza.

Ako kňaz pôsobil v Banskej Štiavnici, v nemocnici v Budapešti, v Skýcove, vo Vajnorochoch a Zavare. Ako rektor Kňazského seminára v Trnave a neskôr v Bratislave vychoval výraznú generáciu slovenských kňazov. V roku 1938 ho pápež Pius XI. vymenoval za svätiaceho biskupa Trnavskej Apoštolskej administratúry.

V rokoch 1939-1945 zastával funkciu predsedu Katolíckej akcie a Združenia katolíckej mládeže. V roku 1940 obnovil vydávanie úspešného týždenníka Katolíckej noviny. V rokoch 1940 – 1945 z poverenia pápeža Pia XII. vykonával funkciu vikára slovenskej armády. V tom čase udržiaval úzky kontakt s Giuseppe Burziom, vatikánskym diplomatickým zástupcom na Slovensku. Aktívne spolupracoval na záchrane slovenských Židov.

Po skončení II. svetovej vojny bol štyri mesiace väznený. V roku 1951 bol v zinscenovanom súdnom procese spolu s biskupmi Jánom Vojšťákom a Pavlom Petrom Gojdičom odsúdený na doživotie. Po šiestich rokoch väzenia prežil zvyšok života v internácii v Čechách. Proces jeho blahorečenia bol otvorený v roku 2002 a stále prebieha. •

Oslava kultúry: hudobný festival Bidibidi

Misionári si uvedomujú dôležitosť hudby v juhosudánskej kultúre a preto plánujú inauguračný hudobný festival Bidibidi, ktorý sa, ako dúfajú, stane každoročným podujatím. Hudobný festival pritiahne ľudí z rôznych regiónov Južného Sudánu a spojí ich prostredníctvom spoločnej vášne pre hudbu.

Dni detí a mládeže

Misionári organizujú ďalší ročník Dni detí a mládeže Bidibidi, na ktorých sa stretávajú deti z celej osady na slávnostné tri dni učenia a aktivít. Očakáva sa viac ako 700 účastníkov.

Púť do Baziliky Minor v Lodonge

Misionári Spoločnosti Božieho Slova dovedli juhosudánskych utečencov na púť do Baziliky Najsvätejšej Panny

Márie, baziliky minor v Lodonge. Táto posvätná 24-míľová cesta, ktorá sa uskutočnila počas modlitby za mier v Južnom Sudáne a Ugande, spojila približne 800 účastníkov z osád a 8 000 ugandských občanov. Misionári inšpirovaní predchádzajúcim úspechom sú nadšení, že môžu organizovať ďalšiu pešiu púť do baziliky, kde hľadajú príhovor Panny Márie za mier v Južnom Sudáne.

Víkendový vzdelávací program

Vzhľadom na obmedzený prístup k vzdelaniu a preplnené školy v osadách Misionári SVD v spolupráci s organizáciou Church in Need vybudovali pastoračné centrum špeciálne pre deti a mládež komunity. Na skvalitnenie vzdelávania mladých ľudí centrum ponúka víkendové kurzy na predmety ako matematika, angličtina, umenie, počítačové zručnosti a jazyk Bari. ~

zúčastnila aj pani prezidentka Zuzana Čaputová. Kázeň reflektovala pohľad Ježiša na rímskeho stotníka, ktorý je príkladom slúžiaceho pána a zároveň láskavého i ohľaduplného človeka. V tomto duchu sa niesli modlitby za dar odvážne slúžiť uprostred mnohých potrieb dnešného sveta. Po svätej omši, na ktorej ministrovali ministri z Univerzitného pastoračného centra sv. Jozefa Freinademetza, nasledoval krátky neformálny rozhovor s pani prezidentkou i prehliadka prezidentského paláca. Pre všetkých, ktorí sa zúčastnili tejto milej slávnosti to bola pekná skúsenosť, zjednotiť sa v spoločnej modlitbe za našich verejných činiteľov a modliť sa spolu s nimi. •

► Adventné vence v Bratislave

Udalosti

▲ Aj všednosť môže byť prekvapivou

26 účastníkov prijalo pozvanie na Adventnú Duchovnú obnovu s názvom „Aj všednosť môže byť prekvapivou“, ktorá si kládla za cieľ, vďaka Františkovi Saleskému, upriamiť pozornosť na nedoceňované zdroje posily pre vzťah s Bohom a ľuďmi vôkol nás. Aj na prvý pohľad všedné a známe veci sa môžu stať inšpiratívnymi a obohacujúcimi. Ujasniť si cieľ života a stávať sa viac a viac vďačnými je výborným pozvaním do obdobia prípravy na Vianoce. Obnovu viedol P. Ján Štefanec SVD. •

► „Ďakovné raňajky“ pre kňazov v TV LUX

7. decembra 2023, sa v priestoroch TV Lux uskutočnili tzv. „ďakovné raňajky“ pre kňazov, ktorí chodievajú do kaplnky slúžiť sv. omše, ktoré televízia denne vysiela. Medzi prítomnými bol provinciál verbistov, P. Marek Vaňuš SVD. •

■ Svätá omša pre zamestnancov kancelárie prezidenta SR

V Grasalkovičovom, čiže v prezidentskom paláci v Bratislave sa nachádza krásna kaplnka z 18. st. zasvätená sv. Barbore, ktorej liturgickú spomienku slávime 4. decembra. Pri tejto príležitosti bol pozvaný páter Igor Kráľ, aby odslúžil sv. omšu pre zamestnancov Kancelárie prezidenta SR.

Svätej omše, ktorá sa v tejto kaplnke slávi dvakrát do roka (v deň sviatku sv. Barbory a na Popolcovú stredu), sa

I tohto roku sme spoločnými silami spravili počas piatku a soboty rekordné množstvo adventných vencov. Každý sa vedel nejakým spôsobom zapojiť. Atmosféra by sa dala nazvať vyložene rodinou, plnou milých stretnutí a priateľských rozhovorov. Pobehovali tu deti, a pracovali aj mladí, či seniori. Boli tu starí známi i nové tváre. Tým skúsenejším „vyskakovali“ vence z pod rúk jeden za druhým. A na druhú stranu tí, čo prišli po prvýkrát, sa veľmi rýchlo naučili. Pre spolubratov z Afriky to bolo prvýkrát, čo takúto adventnú manufaktúru videli.

Keby mali tokovú pracovnú morálku napr. v Mercedese, tak každý máme doma po dvoch.

Veľmi pekne ďakujeme za toto spoločné a Bohom požehnané dielo. Isto nami urobené vence spríjemnia advent tým, čo ho budú mať doma a že aj pomôžu pripraviť sa na narodenie Ježiša Krista. Tešíme sa opäť na budúci rok a adventné vence. •

▼ 100 rokov od narodenia brata Víta Andreja Bugoša SVD

V sobotu 25. novembra 2023 sa v obci Lúčina, okr. Prešov, konala spomienková sv. omša z príležitosti 100. výročia narodenia brata Víta Andreja Bugoša. Sv. omšu slávil P. Ján Halama SVD spolu s miestnym pánom farárom Jozefom Juraškom a so synovcom brata Víta Pavlom Bugošom. V kostole sa zišla širšia rodina brata Víta ako aj miestni farníci. Brat Vít sa narodil 25.11.1923 v Lúčine. Do Spoločnosti Božieho Slova vstúpil v r. 1940. Po roku 1950, keď komunistický režim násilne zrušil rehole, brat Vít pracoval až do r. 1966 na rôznych režimom vynútených stavbách "priehrad mládeže". V r. 1968 sa dostal do Ríma, kde spolupracoval na príprave, tlači a distribúcii náboženskej literatúry v slovenskom jazyku. V r. 1990 sa vrátil do Nitry na Kalváriu ako jeden z prvých verbistov. Od začiatku sa podieľal na obnovení tlače misijného časopisu Hlasy a misijných kalendárov. Podieľal sa aj na administrácii Misijného domu. Vo svojej rodnej obci bol naposledy v r. 1966. Do konca svojho života už neopustil Nitru a verne plnil každodenné povinnosti v Misijnom dome. Po sv. omši sa kňazi zišli s rodinou brata Víta pri spoločnom obede. V rodinnej atmosfére všetci zaspomínali na spoločné zážitky s bratom Vítom Andrejom Bugošom SVD. •

UDALOSTI

január 2024

1. január – Slávnosť **Panny Márie Bohorodičky, prikázaný sviatok**; výročie vzniku SR (1993); svetový deň pokoja;

6. január – Slávnosť **Zjavenia Pána, prikázaný sviatok**;

7. január – Nedela **Krstu Krista Pána**, koniec vianočného obdobia; Br. Ján Sebastián Šoltés SVD, 40. výročie úmrtia (1984);

12. január – Br. August Benjamín Belák, 70. výročie úmrtia (1954);

15. január – Sviatok **sv. Arnolda Jansena**, zakladateľa Spoločnosti Božieho Slova;

18. január – Začiatok týždňa modlitieb za jednotu kresťanov; Mons. John Bukovský SVD, 100. výročie narodenia (1923);

21. január – Nedela Božieho slova;

24. január – P. Anton Bezák SVD, 5. výročie úmrtia (2019);

25. január – Sviatok Obrátenia sv. Pavla, záver týždňa modlitieb za jednotu kresťanov;

26. január – P. Rudolf Michalík SVD, 40. výročie úmrtia (1984);

29. január – Sviatok **sv. Jozefa Freinademetza**, prvého misionára Spoločnosti Božieho Slova v Číne.

Misijný úmysel apoštolátu modlitby na mesiac január:

Modlime sa, aby nám Duch Svätý pomáhal vnímať dar rozmanitých chariziem v kresťanských spoločenstvách, ako aj objavovať bohatstvo rozličných tradícií a obradov v Katolíckej cirkvi.

Misie v Paríži prinášajú ovocie

■ Text: P. Lukáš Hanúsek SVD

■ Foto: Lukáš Hanúsek, archív pátra Martinka

P. Marcel Martinko SVD je misionár verbista, pochádza zo Spišského Štiavnika, momentálne patrí do Európskej centrálnej provincie (ECP) našej Spoločnosti a pôsobí vo farnosti v Paríži.

• Deti na Madagaskare v škole, kde pôsobil P. Marcel Martinko SVD – školské lavice sa všade derú rovnako :)

Páter, momentálne žijete v zahraničí už dlhšiu dobu, než ste prežil na Slovensku. Už počas Vašej formácie ste vycestovali do cudziny a následne ste pôsobili a pôsobíte vo frankofónnych krajinách. Môžete nám priblížiť miesta, kde ste študoval a pôsobil?

Štúdium teológie som absolvoval v našom seminári v meste Sankt Augustin v Nemecku pričom posledný rok, počas pastoračnej praxe, som bol umiestnený vo farnosti vo Vestfálsku. Po kňazskej vysviacke som následne absolvoval ročný jazykový kurz francúzštiny v Paríži. Po jeho dokončení som od roku 2001 pôsobil najskôr ako misionár na Madagaskare a od roku 2014 pôsobím v Paríži.

Akú podobu mala Vaša pastorácia na Madagaskare?

Prvé roky mojej misie spočívali v prvotnej evanjelizácii na vidieku, teda v práci medzi ľuďmi, ktorí Evanjelium ešte len spoznávali. Boli to skutočne podmienky začiatkov, kde sa viera len rodila a kde človek mohol hmatateľne vidieť ako pôsobí Duch Svätý. Bola to pre mňa veľmi silná skúsenosť, moje „Skutky apoštolov“, keď som mal možnosť stretať sa s ľuďmi a vidieť, ako im viera mení život. To bolo mojich prvých 5 rokov, ktoré som strávil na východnom pobreží ostrova, mieste, kde verbisti svoju misiu na Madagaskare začínali. Nasledujúce obdobie až do roku 2013 som bol v meste >>>

Fianarantsoa na náhornej plošine, kde som pôsobil jednak v diecéznom seminári ako učiteľ fundamentálnej a dogmatickej teológie a tiež vo našom formačnom dome, ktorého som bol rektorom a sprevádzal tak mladých spolubratov vo formácii.

Keď sa človek pripravuje na misiu, ešte nevie čo ho presne čaká. Boli pre Vás prvé dni/týždne/mesiace na misii ťažké?

To si už nepamätám. Je pravda, že začiatky nebývajú najľahšie najmä čo sa týka materiálnej stránky, tiež stránky kultúrnej, ktorá je úplne odlišná. Ale keď je človek mladý, nadšený, tak aj tie ťažšie veci idú ľahšie. Napriek chudobe tam boli ľudia šťastní. Keďže nič nemali, tak aj za to málo, čo mali, boli vďační.

Mali ste od začiatku chuť obracať ľudí na našu vieru?

Nepovedal by som, že by to bola moja tendencia, chcieť ľudí obracať. Hlavne človek, keď príde do novej kultúry, rýchlo zistí, že je hendikepovaný. Obrátiť niekoho, to znamená, vôjsť najsôr do jeho kultúry, musí sa naučiť jazyk, pochopiť zvyky, kontext, musí sa naučiť čítať ľudí, ich radosti aj bolesti. A keď si to dá napokon všetko dokopy, tak si uvedomí, že vlastne neprichádza preto, aby niekoho obracal, ale aby žil svoju vieru medzi ľuďmi, medzi ktorých bol poslaný a tak pripravoval cestu Pánovi.

Posledné roky pôsobíte vo Francúzsku, v Paríži. Ako by ste charakterizovali cirkev v tejto krajine Západnej Európy?

Cirkev vo Francúzsku je cirkev, ktorá už prešla z väčšinového postavenia do menšinového. Dá sa povedať, že kvalita viery sa stala dôležitejšou ako kvantita, teda ako množstvo ľudí, ktorí chodia do kostola. Ťažko sa hovorí o Francúzsku ako celku, lebo podmienky nie sú v celej krajine rovnaké. To, čo zažívame v Paríži, je odlišné od toho, čo žijú ľudia

na vidieku. Tam je väčší nedostatok kňazov a tí spravujú neraz aj stovku farností. Keď však môžem hovoriť o našej diecéze Saint Denis v Paríži, je to cirkev, ktorá je veľmi mladá a ktorá prežíva isté znovuzrodenie. V našej farnosti máme momentálne množstvo katechumenov, mladých aj starších, ktorých sprevádzame na ceste ku sviatostiam.

Ako sa vlastne začalo pôsobenie verbitov v Paríži?

Začiatky možno datovať do 80-tych rokov minulého storočia, keď naši predchodcovia vytvorili prvú malú komunitu. Jej cieľom bolo poskytnúť miesto pre spolubratov, ktorí boli určení do francúzsky hovoriacich krajín, aby sa mali kde učiť jazyk. Vtedy sme ešte nemali svoj vlastný dom a bývali sme v rámci inej komunity. Tvorili sme však medzinárodné spoločenstvo zložené z mladých spolubratov väčšinou bezprostredne po kňazskej vysviacke či po zložení doživotných sľubov. Neskôr toto spoločenstvo zaniklo, lebo generalát našej rehole prijal rozhodnutie, že jazyk sa bude učiť v tých krajinách, pre ktoré sú spolubratia určení. Našťastie z iniciatívy viacerých, ale hlavne P. Franz-Josef Himberta SVD, sme získali v roku 2004 možnosť spravovať tri farnosti v diecéze Saint Denis v meste Rosny sous Bois. O 12 rokov neskôr sa táto misia rozšírila, keď sme

Nemyslím si, že misia má budúcnosť len vtedy, keď rastie, ale najmä keď žije svoju vieru.

od biskupa tej istej diecézy dostali do správy ďalších 6 farností spolu s veľkou cirkevnou katolíckou školou v meste Noisy le Grand.

Za ten čas, čo ste vo Francúzsku, ste už pracoval v obidvoch týchto mestách Paríža. Je medzi nimi veľký rozdiel?

Rozdiel je už v ich štruktúre. Rosny sous Bois je viac tradičným mestom a populácia je viac francúzskeho pôvodu. Noisy le Grand patrí medzi mestá nazývané „ville-neuve“, ktoré boli postavené, ako sa hovorí, „na zelenej lúke“. Sú to mestá, ktoré majú modernú architektúru a priťahujú

- Páter Marcel Martinko pôsobil dlhé roky na Madagaskare, kde nabral bohaté misijné skúsenosti
- Komunita verbistov pôsobiacich v Paríži

piaty rok a teší ma, že sa nám podarilo prelomiť isté zamerania sa čisto len na starších ľuďoch a na dôchodcov, ktorí boli vo farnosti väčšinou. Postupne sme tak uviedli do praxe viaceré programy pre deti, mládež či mladé rodiny. Podarilo sa nám ponúknuť im to, čo zodpovedá ich potrebám, ich špecifickému prežívaniu viery, čím sa nám ich podarilo priťahovať. S tým následne začali rásť aj žiadosti o katechumenát, pričom za posledných 5 rokov sa nám ich počet strojnásobil. Aktuálne máme 60 kandidátov na sviatosť, 15 mladých do 18 rokov a 45 dospelých, z ktorých sa niektorí pripravujú na krst, iní na prvé sväté prijímanie či na sviatosť birmovania.

Znamená to, že Vaša komunita v podstate rastie?

Nerád hovorím o počtoch, pretože kontext našich farností v prímestí Paríža je taký, že sú to miesta, kde je veľká migrácia ľudí. V niektorých štvrtiach sa za 10 rokov obmení celá populácia. Teda klasické predstavy o farnostiach z geografického hľadiska tu nemajú veľký zmysel. Pretože tí ľudia prichádzajú a zase odchádzajú. Preto aj v rámci diecézy hľadáme cesty ako reagovať na túto situáciu. Cirkev ako celok však raste. Neodvážil by som sa to povedať pre Francúzsko ako celok, ale v regióne Paríž určite.

Teda táto misia má budúcnosť...

Nemyslím si, že misia má budúcnosť len vtedy, keď rastie, ale najmä keď žije svoju vieru. To, prečo sme tu ako verbisti, a o čom sa rozprávame aj na úrovni našej kongregácie, je interkultúrny a multikultúrny kontext. Práve v ňom môžeme svedčiť, >>>

skôr mladšiu populáciu. Rozdiel je teda v tom, že v Noisy le Grand je oveľa viac mládeže a mladých rodín, ale väčšina populácie tiež pochádza z imigrácie. Keď som tu pôsobil ako správca farností, bolo v nich v tom čase prítomných 36 rôznych národností!

Momentálne však pôsobíte vo farnosti Rosny sous Bois. Čo Vás tu najviac teší?

Aj tu treba hovoriť o „farnostiach“ v množnom čísle. Pretože hoci na jednom mieste, som farárom troch farností, ktoré majú svoje vlastné kostoly a ktoré sú sami o sebe dosť rozdielne. Vo svojej funkcii som už

keďže žijeme v medzinárodných komunitách (pozn.: momentálne pôsobia vo farnosti Slovák, Ind a spolubratia z Konga a Ghany), a byť prínosom pre ľudí, ktorí žijú tu v tomto parížskom Babylone. Naše komunity sú svedectvom, že Boh nás spája, že On je tým cementom, ktorým sme pozliepaní z rôznych kultúr. Máme však spoločnú misiu, ktorá je misiou toho, ktorý nás volá. To je evanjelium, ktoré sa snažíme hlásať.

Čo sa týka organizácie farnosti, u ľudí často panuje predstava, že v Západnej Európe je na vysokej úrovni. Je to naozaj tak?

Dá sa to tvrdiť v ideálnom prípade. Musím však povedať, že nie vo všetkých farnostiach je dostatok ľudí, ktorí chcú prijať zodpovednosť a angažovať sa v rade, či už pastoračnej alebo ekonomickej. Jedným z dôvodov je to, ako už bolo spomenuté, že ľuďom chýba stabilita miesta. Nechcú sa angažovať, lebo nevedia, koľko času vo farnosti ostanú. Potom často musíme pracovať s ľuďmi, ktorí vedia, že tu ostanú rok alebo dva, ale sú si istí, že tu nechcú žiť. A akonáhle im to podmienky umožnia, hľadajú si niečo iné.

Páter, ako sa mení Vaše vnímanie Boha vzhľadom na rôzne prostredia, v ktorých ste doteraz pôsobili a momentálne pôsobíte? Ako Vás mení Vaša misia a vnímanie vecí, ktoré sa dejú naokolo.

Starnem. Teraz začíname advent, kde sa pripravujeme na vianočné sviatky, ktoré nám pripomínajú, že Boh nám prišiel povedať kto je, že sa vydal na naše cesty, na cesty človeka. Prišiel nám povedať, že je „Boh s nami“. Na svojich misijných cestách som mal vždy skúsenosť s Bohom ako s tým, ktorý je so mnou, ktorý je s nami. Vždy tam, kde sme, v tej kultúre, v ktorej sa nachádzame. A vždy nás pozýva, aby sme ho nasledovali, aby sme robili tak ako robil On. Nasledovať Boha, ktorý sa stal človekom znamená stávať sa skutočným človekom. ~

Spoločnosť Božieho Slova v Číne

■ Text: P. Karol Bošmanský SVD

■ Foto: Jeremy Huang, unsplash.com

Čínska ľudovodemokratická republika je treťou najväčšou krajinou sveta. Je to jediný štát, ktorý má vyše miliardy obyvateľov. Väčšina obyvateľov žije vo východnej časti krajiny, na pobrežných planinách, v úrodných údoliach a pahorkatinách okolo riek, z ktorých rieka Jang-c'-tiang je najdlhšou riekou Ázie (meria 6380km). Západná časť Číny je riedko obývaná. Rozkladá sa tu pustá Tibetská plošina, ktorá je oddelená od Indie pohorím Himalájí.

Čínska ekonomika má najväčšie úspechy v posledných desaťročiach a prudko sa rozvíja. Je to v dôsledku štátnej politiky, ktorá je prepojená so súkromným priemyslom hlavne na východe krajiny. Nerastné bohatstvo Číny predstavuje uhlie, ropa, železná ruda a ďalšie kovy. Čína má rozvinuté oceliárstvo.

Z histórie sa dozvedáme, že Čína má jednu z najstarších civilizácií sveta. Za dynastie Chan (206 pr. Kr. – 220 po Kr.) bola čínska ríša oveľa väčšia ako rímska. V 13. storočí dobyli Čínu Mongoli, ale čínska vláda bola roku 1368 obnovená. Roku 1644-1911 ovládli krajinu Mandžovia. Potom sa stala Čína republikou. Vojna s Japonskom v rokoch 1937-1945 sa zmenila na občiansku vojnu medzi nacionalistami a komunistami. Komunisti v roku 1949 zvíťazili a vyhlásili Čínsku ľudovú republiku. Nacionalisti sa zmocnili vlády nad ostrovom Tchaj-wan, kde Čankajšek vyhlásil tzv. Čínsku republiku.

V rokoch 1959-1961 vláda vyhlásila politiku „veľkého skoku“. V roku 1969 nastala tzv. kultúrna revolúcia, ktorú začali radikálni študenti z Červených gárd. Vlnu násilia sa čínsky vodca Mao Ce-tung pokúsil zastaviť vojenskou silou. Mao zomrel roku 1976 a po jeho smrti nastal politický boj, v ktorom nakoniec získali prevahu umiernení. Čína začala uskutočňovať ekonomické reformy v rokoch 1978-1979 a tak sa zvýšil ekonomický vzrast o 8-10% ročne. V roku 1997 prevzala Čína späť územie Hongkongu, ktorý bol predtým britskou kolóniou. Hongkong predstavuje pre čínsku ekonomiku značný prínos.

Čína má rozlohu 10 miliónov km² a žije tu 1,3 miliardy obyvateľov (2005). Hlavné mesto je Peking (12 362 000 obyvateľov). Etnické zloženie Číny: Číňania (han) 92% a 55 menšinových skupín (Mandžovia, Mongoli, Tibeťania, ďalší). Úradný jazyk je čínština. Náboženstvo: budhizmus, taoizmus, islam, vyše 50% ateistov. Inak náboženské úradné štatistiky nie sú dostupné. Kardinál Tomko uvádza údaj dobrého znalca vnútročínskych pomerov Jeana Charbonniera, ktorý počet katolíkov odhaduje na 10 miliónov. Sú v 144 diecézach.

Dejiny evanjelizácie Číny sú dlhé a zložité. Už v 5. storočí sa spomína založenie arcidiecézy a roku 635 prišiel do vtedajšieho hlavného mesta sýrsky mních Olapen. O prítomnosti kresťanov v tej dobe svedčia archeologické nálezy. Koncom 13. stor. prichádzajú cez Mongolsko františkánski misionári z Talianska. Koncom 14. stor. je tu už vyše 30 000 veriacich. Potom nastal pre nepriaznivé pomery úpadok misie. Celé 16. stor. je zaplnené misionárskymi pokusmi, najmä zo strany jezuitov. Sv. František Xaverský zomrel pri vstupe do Číny na ostrove Sancian. Boli tu pokusy zbližiť kresťanstvo a čínsku kultúru, narazili ale na rozpor v názoroch na uctievanie Konfúcia a predkov.

Ako uvádza kardinál Tomko, roku 1900 bolo v Číne už 720 000 katolíkov. V tom období nastala vzbura Boxerov, v ktorej zahynulo 5 biskupov, vyše 30 kňazov a okolo 30 000 veriacich. Po týchto vzburách začala misia rozkvítať. Aj napriek koloniálnym prekážkam založila Svätá stolica v Pekingu Apoštolskú delegáciu, ktorú viedol neúnavný arcibiskup Constantini. Roku 1924 čínska Cirkev slávila svoj prvý koncil a o rok na to bola založená katolícka univerzita Fu-Jen, ktorú spravovali členovia Spoločnosti Božieho Slova. O rok neskôr pápež Pius XI. vysvätil v Ríme prvých šesť domorodých čínskych biskupov. Roku 1943 Sv. stolica nadviazala s Čínou diplomatické

styky a vyslala tam prvého apoštolského nuncia. V tom čase bol menovaný prvý čínsky kardinál Tomáš Tien, člen Spoločnosti Božieho Slova, ktorý vtedy navštívil aj Misijný dom v Nitre. V roku 1949 sa ujal vlády Mao Tse-Tung a od tohoto času sa misijná situácia začala zhoršovať. Cudzí misionári museli z krajiny odísť. Postupne nastali pre Katolícku cirkev v Číne nepriaznivé podmienky.

Keď v kontinentálnej Číne zvíťazili povstalecké vojská Mao Tse-Tunga, generál Čang Kai-šek sa roku 1944 so svojím vojskom a mnohými utečencami stiahol na ostrov Taiwan a tam pokračoval vo vláde. Tento ostrov bol predtým známy pod menom Formoza.

Na tomto ostrove, ktorý je odelený od kontinentu Tchajwanským prieplavom sa usadilo asi 2 milióny čínskych nacionalistov na čele s generálom Čankajšekom.

Taiwan má vyše 22 miliónov obyvateľov. Jeho hlavné mesto je Tchaj-pej s takmer 5 miliónmi obyvateľov. Taiwan je prosperujúcou krajinou s nie najlepšimi vzťahmi s kontinentom Číny. Čína považuje Taiwan za odtrhnutú provinciu a vyhlasuje, že ide o jeden štát s dvoma rôznymi vládami,

Katolícka cirkev tu má dnes 8 diecéz pre 300 000 veriacich. Okrem toho sa tu nachádza vyše 50 % budhistov a o niečo menej taoistov. Na samotnom ostrove tvoria katolíci malé stádo uprostred budhistického a taoistického mora. Napriek tomu Cirkev na Taiwane je živá, má dobrých biskupov, kňazov i rehoľníkov. Katolíci na Taiwane požívajú veľkú vážnosť. Taiwan v súčasnosti je prosperujúcou krajinou. Napomáha tomu aj Katolícka univerzita Fu-Jen, ktorú založili verbisti. Dnes má však nie len veľkú väčšinu nekatolíckych študentov, ale aj väčšinu profesorov z iných náboženstiev.

Medzi prvé misijné územia, ktoré prevzala Spoločnosť Božieho Slova, patrilo územie v Číne. Prví dvaja misionári SVD, ktorí začali svoju činnosť v Hongkongu roku 1879, boli Jozef Freinademetz a Johann Anzer. V roku 1882 sa vytvorilo misijné centrum v Šantungu a postupne sa vytvárali ďalšie centrá po celej krajine. Roku 1954 sa sformovalo veľké misijné centrum na ostrove Taiwan, kde v súčasnosti pracuje vyše 100 spolubratov SVD.

30 rokov po smrti P. Freinademetza prišiel do Číny prvý slovenský misionár P. Štefan Zloch SVD, rodák z Dolian. Po úspešnej práci kvôli politickej situácii v krajine, ktorá nastala v päťdesiatych rokoch, musel Čínu opustiť. V ostatných rokoch postupne Čína pomaly otvára svoje hranice. A tak tam prichádzajú misionári, ktorí popri svojom civilnom zamestnaní vykonávajú misionársku činnosť. ~

Príchod Spoločnosti Božieho slova na Slovensko

■ Text: Tomáš Gerboc SVD

■ Foto: Archív SVD

Udalosti pred príchodom SVD na Slovensko

Ak chceme hovoriť o činnosti členov Spoločnosti Božieho slova na Slovensku, nemali by sme začínať až v roku 1922, resp. 1923, kedy prví pátri a bratia prišli a začali rozvíjať svoju činnosť.

Záujem o Slovensko začal oveľa skôr a je spojený v prvom rade s tlačovým apoštolátom. Ešte predtým, ako sa začali v tlačiarňi v Misijnom dome Sv. Gabriela v Mödlingu pri Viedni tlačiť prvé kalendáre a misijný časopis, rozhodli sa predstavení Nemeckej východnej provincie so sídlom v Mödlingu na založení a otvorení Misijného domu v českých krajinách. Vtedajšia spoločnosť a pomery v českých krajinách a na Slovensku predstavovali pôdu bohatú na nové duchovné i misijné povolania. Spoločnosť preto zakúpila neďaleko Plzne pozemok, na ktorom mal stať prvý dom SVD. Pre založenie a činnosť domu boli určení medzi prvými pátri Pavol Šebesta SVD a Ján Fajkus SVD (obaja rodáci z Čiech; počas svojich štúdií vo Sv. Gabriely sa zapojili do tzv. českého krúžku, ktorý mal vzbudiť záujem o slovanské krajiny i jazyk). Vypuknutie prvej svetovej vojny však tieto plány prekazil. Páter Šebesta odcestoval na svoju misiu do Mozambiku a páter Fajkus ostal pôsobiť v Misijnom dome Sv. Kríža v Nyse.

P. Jozef Gerecký SVD a jeho úloha na Slovensku

Samotný apoštolát na Slovensku, resp. v slovenskej časti Rakúsko-Uhorska, začal v roku 1914. V tomto roku páter Jozef Gerecký SVD (rodák zo Sliezska) vydal prvý misijný kalendár v slovenčine – „Posol sv. Gabriela“. Už nasledujúci rok, v lete 1915, bolo pre slovensky hovoriace obyvateľstvo Uhorska vydané tlačou prvé číslo misijného časopisu „Hlasy z katolíckych misií“. Samotné vydávanie kalendárov a časopisu by nemalo zmysel, ak by nebola zorganizovaná distribúcia tlačovín. Nápomocnými sa v tomto procese stali rehoľní bratia alebo, ako sa ľudovo nazývali, „cestovní bratia.“ K prvým, ktorí sa snažili precestovať čo najväčšiu časť

Slovenska, patrili bratia Abundanc Jozef Hrdlovič SVD, Nikander František Labud SVD, Humilis Vincent Havlíček SVD a Ticián Anton Hartoš SVD. Títo štyria a po nich mnohí ďalší strávili mnohé dni a týždne na cestách s cieľom propagovať nielen misijné tlačoviny, ale i misie a vzbudiť tak záujem u nových horliteľov misijného diela. Týmto spôsobom sa medzi slovenskou verejnosťou začala šíriť myšlienka misií alebo, ako sa vtedy všeobecne nazývala, idea pohanských misií.

Vydávanie kalendárov a časopisu pokračovalo i v rokoch prvej svetovej vojny. Prvým oficiálnym redaktorom Hlasov bol páter Gerecký, pre redakciu pracoval do roku 1933.

Po misijných cestovných bratoch sa významnými ohlasovateľmi činnosti rehoľníkov rodiny sv. Arnolda Janssena na Slovensku stali diecézni kňazi. Misijný dom sv. Gabriela totiž neslúžil len ako malý a veľký seminár či tlačiareň, ale i ako exercičný dom. Práve do Mödlingu prichádzali kňazi na duchovné cvičenia. Medzi nimi boli i neskorší slovenskí biskupi Michal Bubnič a Ján Vojtaššák, ktorí napomohli prostredníctvom osobných skúseností a vlastného nadchnutia sa misijnou myšlienkou príchodu Spoločnosti na Slovensko.

Dôležité stretnutie v Maduniciach

Po návrate pátra Šebestu z Afriky a zo zajatia (do ktorého sa dostal počas bojov v prvej svetovej vojne) v Mödlingu v roku 1921 mal v nasledujúcich mesiacoch v Bratislave niekoľko prednášok o misiách, všeobecne i o afrických misiách. Počas pobytu v Bratislave sa mu podarilo nakontaktovať sa na niekoľkých misijných horliteľov, ktorí mu pomohli zorganizovať v druhej

polovici roka misijnú animáciu v mestách a mestečkách od Bratislavy po Trnavu. Túto svoju misijnú animáciu ukončil páter Šebesta v Maduniciach, kam ho na faru pozval vtedajší farár-dekan Michal Bubnič, ktorý mal záujem o založenie misijného domu pre Slovensko. Ako spomína páter Šebela: „On [dekan Bubnič] bol mimoriadne oduševnený pre túto myšlienku a naliehal na mňa, aby som posúril založenie misijného domu na Slovensku“. Po stretnutí v Maduniciach nasledovalo stretnutie s vtedajším nitrianskym biskupom Karolom Kmeťkom. I on bol nadchnutý misijnou činnosťou Spoločnosti a tlačovým apoštolátom a bol otvorený pre príchod verbistov do jeho diecézy.

Pôsobenie v Nitre

Nasledujúci rok (1922) mal páter Šebesta ďalšie prednášky o misiách a o Spoločnosti predovšetkým v Nitre, v jej okolí a na Považí. Bol v častom kontakte s dekanom Bubničom i biskupom Kmeťkom a predovšetkým sa, na naliehanie dekana Bubniča, snažil urýchliť príchod verbistov a založenie aspoň provizórneho domu na Slovensku. Podarilo sa to práve v Maduniciach.

Páter Šebesta oznámil úmysly dekana Bubniča a podporu biskupa Kmeťka pátrovi Albertovi Floriánovi SVD (rodákovi z Moravy) a následne i provinciálovi Františkovi Vormannovi SVD a cez neho vtedajšiemu generálnemu predstavenému Spoločnosti Wilhelmovi Gierovi SVD. Obaja súhlasili s rozšírením misijného apoštolátu s cieľom získavania nových povolání pre misie do Československa. Pred Vianocami 1922 provinciál Vormann oslovil pátra Floriána, ktorý sa v tom čase zdržiaval v Nyse, aby čo najskôr vycestoval na Slovensko do

Maduníc. Stalo sa tak 29. decembra 1922, kedy pricestoval vlakom do Leopoldova, kde ho na železničnej stanici vyzdvihol dekan Bubnič. V nasledujúci deň už páter Florián začal svoje pôsobenie v Maduniciach. Od dekana (ktorý onedlho vycestoval do Spojených štátov) dostal k dispozícii faru i správu kostola. Pred svojím odchodom napísal Bubnič list, v ktorom sa obrátil na kňazov svojho dekanátu s prosbou o pomoc pre misie – o pomoc pre misionárov:

*„Drahí bratia v Kristovi!
Dozaista je Vám už známa veľká práca misijná radu „Slova Božieho / Societas Verbi Divini“.*

Však Vám chodí kalendár „Posol sv. Gabriela“ z Mödlingu. Je to Spoločnosť najsúcejšia pre misie zahraničné medzi pohanmi. Niektorí z Vás iste už aj boli v Mödlingu na sv. exercíciách. Len raz tam ísť a pozrieť si to veľké dielo a kňaz stojí okúzlený.

Úctivo Vám dávam na vedomie, že – keď sa bude ľúbiť Božej Prozreteľnosti a my sa tiež pričínime – vybudujú si kláštor aj na Slovensku. Do toho času, až sa to stane, na ich prosbu, som im prepustil ja moju celú faru, moje

zariadenie i dôchodok. Madunická fara je ale tak skromná, že tá moc nepomôže. Prineste aj vy nejakú obeť. Keď nás bude viac, pomôžeme. Prvá pomoc je vždy najmilšia a najpotrebnejšia. Prosím Vás, upozorníte aj Váš veriaci ľud a rozpovedte mu túto prekat. Slovákov tak vážnu vec.

Teraz, na sviatok Troch kráľov, je priam nariadená ofera na tieto misie. Povzbudte ľud a pošlite im potom z toho jednu značnú čiastku sem, na adresu Farského úradu do Maduníc, pošta Leopoldov. Taktiež, keď žiadate prednášku o misiách so svetelnými obrazmi, povolajte ich. Už bývajú v Maduniciach.

Vy, ktorí ste neďaleko Maduníc, prosíte ľud, aby pomáhal misionárom aj inakším spôsobom.

Váš brat v Kristu Bubnič dekan“

Spoločnosť teda začala svoje účinkovanie na Slovensku – v Maduniciach – koncom roka 1922. Začiatkom roka 1923 prišli za pátrom Floriánom ďalší spolumatrimoni, a tým sa vytvorila prvá rehoľná komunita. Ako prví došli rehoľní bratia Ignác František Pacák SVD (z Čiech) a Modestus F. Grúß (zo Slovenska). Za nimi prišiel ako pomoc páter Ján Česla SVD (rodák z Moravy), ktorý mal na starosti pastoráciu miestnej farskej mládeže. S príchodom týchto rehoľníkov môžeme hovoriť o príchode Spoločnosti Božieho Slova na Slovensko, resp. do slovenskej časti Československa.

V roku 1923 došlo ešte k jednej zmene. Dekan Bubnič bol preložený za farára do Topoľčian. Madunice dostali nového farára a komunita sa začala zaoberať myšlienkou na väčší dom, ktorý by viac vyhovoval misijnému poslaniu a plánu výchovy dorastu pre misie. Nové potreby pomohol vyriešiť diecézny biskup Kmeťko, ktorý verbistom ponúkol kaštieľ v Močenku. ∞

Misia v Bolívii

Text: Sr. Sára Alena Tokarčíková SSPS

Foto: Archív SSPS

Som sr. Sára, Alena Tokarčíková, rodáčka zo Spišského Štiavniku. Do Misijnej kongregácie služobníc Ducha Sv. som vstúpila v roku 2003 a po zložení prvých rehoľných sľubov v roku 2006 som pôsobila v rôznych komunitách slovenskej provincie – Bratislava, Kelč (Česká republika), Ivanka pri Nitre. Počas počiatočnej formácie som ukončila vysokoškolské štúdium na Ekonomickej Univerzite v Bratislave. Pri skladaní večných sľubov (2012) som dostala moje prvé misijné určenie pre slovenskú provinciu. Keďže moja túžba po misiách bola stále silnejšia, požiadala som mojich predstavených o misijnú skúsenosť v Bolívii alebo v niektorej z krajín tretieho sveta. Vďaka štedrosti slovenskej provincie som v roku 2015 vycestovala do Bolívie s určením na 3 roky. Tie 3 roky sa zmenili na šesť, potom na deväť a už som to prestala rátať. Ďakujem Trojjedinému Bohu za to, že Jeho plány sú odlišné od tých našich a že s Ním sa človek naozaj nenudí.

Dovoľte mi, aby som sa s vami podelila o našej misii v Bolívii. Je nás tu 9 sestier zo štyroch krajín a ešte viac kultúr – Indonézia, Bolívia, Poľsko a Slovensko. Pôsobíme v troch komunitách – Oruro, Cochabamba a Santa Cruz. Našou prioritou sú chudobní, opustení, ženy, deti a tí, ktorí su na okraji spoločnosti. Školský a zdravotný systém je tu veľmi zaostalý, ak nechcem spomenúť rozvoj infraštruktúry, diaľnic, sociálneho systému...

V najväčšom meste Santa Cruz organizujeme katechézy, slúžime deťom a starým ľuďom z chudobných periférií miest a pomáhame väzňom a deťom z väzenského mesta Palmasola.

V tejto obrovskej väznici môžu žiť so svojimi odsúdenými matkami aj ich deti do 6 rokov. Mnohé z nich sa vo väznici už narodili a nepoznajú iný život. Ich vzťahy so zvyškom rodiny sú takmer nulové. Za kilometrovými múrmi a plotmi z ostnatého drôtu žije 7000 väzňov: mladistvých, mužov, žien a ich detí. Stretávame sa tam s veľkou chudobou, nie len tou materiálnou, ale hlavne morálnou. Sme si vedomé, že materiálnu biedu v takej veľkej väznici nikdy neodstránime. Naším najväčším poslaním je ale dať väzňom pocítiť, že sa o nich niekto zaujíma, že ich niekto počúva, že v Božích očiach sú dôležití a milovaní bez ohľadu na to, akých zločinov sa dopustili. „Najviac ma vie dojať, keď vidím, ako zo spovednice vychádzajú silní chlapi a plačú ako malé deti. V týchto chvíľach zažívam prítomnosť milosrdného Boha v živote každého z nás, aj v životoch týchto ľudí zbavených slobody. Ježiš nám nechal jasný odkaz – neprišiel som kvôli spravodlivým, ale kvôli hriešnikom.“ (Sr. Mária zodpovedná za väzenskú pastoráciu).

Vo väznici spravujeme materskú školu pre 25 detí vo veku 0 – 6 rokov. Do tohto veku je povolené ženám matkám mať pri sebe svoje deti. Pre každého návštevníka väznice je dojmavé vidieť, ako kráčame s detičkami popri ženskom pavilóne k ich oáze – škôlke. Všetci nazývajú miestne deti „chudáčikovia“. A majú na to veľa dôvodov. Napriek hrozným podmienkam života vo väznici, detskú radosť nezastavia múry ani ostnatý drôt. Už len samotný fakt, že môžu byť spolu v škôlke, je dôvodom na radosť. Pri deťoch vo väznici si silno uvedomujeme, že keď im dáme

pozornosť, keď ich počúvame, keď sa s nimi hráme aj bez drahých hračiek, keď deti cítia, že sú pre nás dôležité, tak vtedy dokážu zo svojho vnútra vydať to najlepšie, čo v nich je. Ich úsmev je tou najväčšou odmenou.

Ďalšou našou misiou je Oruro, mesto postavené vo výške 3.800 m. Podmienky na život sú veľmi tvrdé, hlavne kvôli klimatickým podmienkam a nadmorskej výške. Napriek tomu ľudia z Altiplánu pracujú a zarábajú si na živobytie. Pracujeme vo vzdelávaní detí a mládeže na základnej škole v periférnej časti mesta. Mnohé rodiny prichádzajú z vidieka do mesta, aby mohli poskytnúť svojim deťom to, čo oni nemali – vzdelanie.

Častokrát migrácia prináša so sebou obeť a tvrdosť prispôbiť sa podmienkam v meste. Preto sa tieto rodiny uchylujú do okrajových miest, aby neboli veľmi viditeľní svojou jednoduchosťou a obmedzeniami. Školáci nemajú ani tie základné pomôcky na vzdelávanie. Učitelia sa mesačne skladajú a finančne podporujú tých, ktorí to najviac potrebujú. Naša sestra Elizabeth učí náboženstvo, pripravuje deti na prvé sv. prijímanie a mládež k sviatosti birmovania.

V Oruro nám miestny biskup zveril vedenie diecéznej charity. Vďaka tejto službe a misii sa dostaneme do všetkých kútov diecézy, vypočujeme si veľa príbehov a realít ľudí všetkých

kategórií – od tých najmladších po najstarších, zdravých aj chorých, domáciach aj migrantov, bohatých a chudobných. Pole na prácu je naozaj veľké. Ale tiež sme si vedomé, že sa nedá odpovedať na všetky potreby aj napriek tomu, že ide o charitu. Pre cirkevné organizácie neexistuje žiaden príjem zo strany štátu. Chod a organizovanie je závislé výlučne na zahraničných projektoch a príspevkoch dobrodincov. Snažíme sa identifikovať, kde je potreba najväčšia a tak prispieť k hodnotnému spôsobu života. Oruro sa nachádza na hranici s Čile, tak sa tu venujeme hlavne migrantom z Venezuely, ktorí prechádzajú cez Bolíviu a snažia sa dostať do Čile, kde hľadajú lepšie

podmienky na život. Častokrát ide o mladé rodiny, ktoré putujú mesiace, nie raz sa počas putovania narodí nový člen do rodiny, preto im poskytujeme zdravotnícku pomoc, oblečenie, jedlo, nocľah... V týchto situáciách sa naozaj Evanjelium stáva živým: Bol som hladný a dali ste mi jesť, bol som pocestný a prítúlili ste ma, bol som nahý a zaočili ste ma... Nech je naše svedectvo hovoriacim Evanjeliom.

Cochabamba je nazývaná centrom Bolívie, príťažlivá prírodným, ale aj klimatickým prostredím. Je mestom, do ktorého v roku 1986 prišli naše prvé sestry z Argentíny, aby tu spolu s bratmi verbistami začali novú misiu. Dodnes tu máme komunitu sestier a zároveň regionálny dom. V októbri 2021 som prevzala úrad regionálnej predstavenej a túto službu vykonávam práve z komunity v Cochabambe. Okrem administratívnych vecí sa venujem koordinovaniu pastoračných a misijných úloh jednotlivých komunít, návšteve sestier, starostlivosti o ich zdravie, a mnohému inému, čo táto služba zahŕňa. Naším poslaním v Cochabambe je sociálna práca s deťmi v periférnej časti mesta, ako aj práca so zdravotne postihnutými. Z kultúrneho hľadiska, rodiny, kde sa narodí zdravotne postihnuté dieťa, a neprijmú ho, snažia sa ho odovzdať do zdravotného centra, alebo ho celý život skrývajú pred spoločnosťou. Štát nemá vybudovaný systém pre týchto ľudí, ani centrá, kde môžu byť zaradené. Vo väčšine prípadov túto pomoc poskytujú rehoľné spolčenstvá. A pri prijatí postihnutého dieťaťa sú si vedomé, že ho prijímajú na celý život, až po jeho smrť, pretože sú rodinami opustené. Stretávame sa s veľkou biedou, hlavne tou ľudskou. Napriek mnohým ťažkostiam a prekážkam, chceme zviditeľniť ľudskú tvár Boha tam, kde sa nachádzame. Robiť to, čo môžeme, s tým, čo máme a tam, kde sa nachádzame. ~

Sr. Sára Alena Tokarčíková SSPS
Regionálna predstavenej Misijnej kongregácie služobníc Ducha Svätého v Bolívii

Hojenie zranených vzťahov

Kniha na pokračovanie: časť XVI.

Text: Martin H. Padovani

Foto: Joakim Honkasalo, unsplash.com

Zmierenie

Ľudia si často pletú odpustenie so zmierením a vnímajú ich ako rovnoznačné. Ide však o dva odlišné pojmy. Odpustenie predstavuje proces oprostovania sa. Zmierenie znamená uzdravenie a súčasne vrátenie narušeného vzťahu do pôvodného stavu. Bez odpustenia nikdy nemôže byť pravého zmierenia.

Poznáme tri výsledky, ktoré sa môžu vyskytnúť vo vzťahu potom, čo jedna strana odpustila tej druhej. Prvý spočíva v tom, že sa partneri nielen zmieria, ale je tu možnosť, že sa vzťah stane intímnejším, pretože zúčastnené strany sa v procese odpustenia hlboko a citovo zdieľali. Dospeli k lepšiemu vzájomnému poznaniu a pochopeniu. Odpustenie sa v tomto prípade stalo mocným spojivom. Ten, kto bol urazený, a ten, kto urazil, vyložili svoje rozdiely otvorene a úprimne. Rozriešenie nezhôd sa nedosiahne uhýbaním, ovládaním alebo podriadením sa, ale zlúčením protikladov dovedna kompromisom, spoluprácou a toleranciou. Tento proces sa často volá „zmierovanie protikladov“.

Dôvera je základom intímneho, milujúceho vzťahu, avšak dôvera sa posilňuje aktom odpustenia, ktorý povstáva zo zranení a konfliktov v ľudských vzťahoch. Bolestné zdieľanie, ku ktorému dochádza v takomto citlivom čase, vedie ľudí ku vzájomnému poznaniu, takže vzájomné odhalenie sa jedného druhému často ústí do rozriešenia.

Ľudia v úzkych vzťahoch musia byť realisti a uvedomiť si, že občas sa vzájomne

zrania a sklamá, no treba dúfať, že si vzájomne odpustia. Iba takýmto vzájomným pôsobením vzťah porastie; inak ustrnie.

Ak má dôjsť ku zmiereniu, odpustenie sa vždy musí vyjadriť slovami. Bez toho je pre obe strany príliš hmlisté predpokladať či domýšľať si, že odpustenie nastalo, a často to ponecháva ľudí v pochybnosti, či im bolo odpustené.

Druhým výsledkom odpustenia môže byť, že aj potom, čo jedna strana vzťahu odpustila tej druhej, vzťah nemusí byť taký istý ako predtým. Urazená osoba odpustila tej druhej, no urazená strana ostane chladná a vzdialená. Čin odpustenia je pravý, avšak dôvera bola narušená. Kvôli povahe urážky – napríklad nevera, neustále luhanie alebo citové zneužívanie – nastane pocit straty a zranenia. Keď sa potom dôvera obnoví, vzťah sa môže dostať do pred-

Dôvera je základom intímneho, milujúceho vzťahu, avšak dôvera sa posilňuje aktom odpustenia, ktorý povstáva zo zranení a konfliktov v ľudských vzťahoch.

chádzajúcej polohy, môže sa zlepšiť, alebo nebude vôbec žiadny.

Tretou možnosťou v oblasti zmierenia je, že aj po prijatí odpustenia zmierenie nenastane. Odpustenie neznamená vždy zmierenie. Je to smutné, no nie všetky vzťahy možno dať do pôvodného stavu. Vzťahy, v ktorých sa vyskytovalo

vážne telesné, citové alebo pohlavné zneužívanie, sú spravidla nenapraviteľné a ich obeť by kvôli vlastnej bezpečnosti nemali o zmierení ani uvažovať.

Obete zneužívania musia pochopiť, prečo si vybrali takých partnerov a prečo zotrvali v nezdravom vzťahu. Opustenie partnera v takýchto prípadoch znamená vonkajšiu zmenu, no ešte potrebnejšia je vnútorná duševná a duchovná zmena, aby sa obeť mohla posunúť do života zdravých vzťahov.

Musíme si uvedomiť rozporné pocity, ktoré sú normálnou súčasťou oddelenia vzťahu s druhým. Ľudia azda prežili spolu dlhý čas, zažívali mnohé roky zdieľania dobrých i zlých chvíľ. Oddeliť nervové zakončenia bývalého vzťahu si vyžiada svoj čas. V hlave a v srdci vieme, že druhému človeku už nikdy nedokážeme znovu dôverovať – smutné a sklúčujúce uvedomenie. Viac však už nemožno popierať: je po vzťahu, napriek všetkým našim zmiešaným pocitom. Niektoré vzťahy umierajú, k iným by nikdy nemalo dôjsť.

Ukončenie vzťahu môže spôsobiť hlboký pocit straty, dokonca aj keď cítime úľavu a vieme, že tento koniec je to najlepšie. Treba, aby sme si dovolili trúchliť nad stratou vzťahu. Nádeje a sny, ktoré sme vkladali do nášho vzťahu, sa nikdy neuskutočnia. Následky tejto straty zahrnú ďalšie súvisiace straty, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou neúspešného vzťahu. Nemôžeme sa posunúť v živote alebo v inom úzkom vzťahu, kým sme celkom nepreskúmali a nerozriešili neúspešný vzťah, pýtajúc sa, ako sme vzájomne zlyhali.

V niektorých rozpadnutých vzťahoch jeden človek chce, aby vzťah fungoval, a odporuje rozhodnutiu druhého odísť. Toto je krajne bolestné pre osobu, ktorá sa usiluje vzťah uzdraviť, avšak po mnohých neplodných pokusoch o zmierenie musí prijať skutočnosť, že je po vzťahu, a zapodievať sa ňou. Aby nejaký vzťah fungoval, na to treba dvoch ochotných a motivovaných ľudí. Nemožno sfunkčoniť vzťah, v ktorom sa jedna osoba rozhodne odísť.

Ľudia v nezmieriteľných vzťahoch niekedy bojujú s otázkou, či by mali svoje odpustenie druhému vyjadriť slovami. V hlave a v srdci a s dôveryhodným priateľom svoje odpustenie druhej osobe verbalizovali. Avšak nie je nutné povedať to tomu, ktorý urazil, aby sa odpustenie stalo platným. V prípadoch pohlavného alebo telesného zneužívania nás slovné vyjadrené odpustenie môže vystaviť neslušným a svojvoľným poznámkam zo strany druhého alebo sa môže vnímať ako prehliadnutie jeho správania. Môže sa tiež chybné vyložiť ako možnosť zmierenia či uznanie vlastnej chyby.

Ľudia budú potrebovať urobiť si vypočítavý úsudok, či slovami vyjadrené odpustenie bude im a druhej osobe na dobro, alebo na škodu. Odpoveď nebude vždy zrejmá a rozumnejšie je urobiť pochybenie na strane obozretnosti. Môžu byť chvíle, keď druhej osobe musíme priamo povedať, že sme jej odpustili, napríklad keď ten, ktorý urazil, zomiera, a potrebuje to počuť. Avšak toto rozhodnutie slovné vyjadriť naše

odpustenie sa musí urobiť v príhodnom čase, z platných dôvodov a so zdravými emóciami: bez viny, hanby, nátlaku či rozčúlenia.

Často vyvstáva otázka: Kto by mal prevziať iniciatívu pri odpustení a zmierení? Odpoveď je: Ten, kto urazil, musí prevziať iniciatívu a prosiť o odpustenie a zmierenie. Ježiš uvádza tento príklad: „Keď teda prinášaš dar na oltár a tam si spomenieš, že tvoj brat má niečo proti tebe, nechaj svoj dar tam pred oltárom a choď sa najprv zmieriť so svojím bratom, až potom príď a obetuj svoj dar.“ (Mt 5,23-24) Ježiš tiež vyhlasuje, že máme odpustiť „sedemdesiat sedem ráz“ – čo je šifra pre „znova a znova“.

Ježiš ide vo svojom učení o krok ďalej, keď nás povzbudzuje, aby sme prevzali iniciatívu pri odpustení a zmierení aj vtedy, keď sme my boli urazení: „Keď sa tvoj brat prehreší proti tebe, choď a napomeň ho medzi štyrmi očami. Ak ťa počúvne, získal si svojho brata.“ (Mt 18,15) Ježiš pokračuje: Keď ten, čo urazil, odmietne naše odpustenie a výzvu na zmierenie, nechaj ho tak. Urobili sme, čo sme mohli, a môžeme mať pokoj v duši. Ježiš nám zanechal výrazný príklad vo svojich slovách odpustenia, keď na kríži zvolal: „Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia.“ (Lk 12,34) Ježiš nás tiež povzbudzuje k modlitbe za svojich nepriateľov, za tých, čo nás prenasledujú a nenávidia, a za všetkých svojhlavých ľudí, ktorí nás nemajú radi alebo ktorých my nemáme radi.

Ježiš nám všetkým kladie otázku, ktorá znie: „Chceš ozdraviť?“ (Jn 5,6) Ak povieme áno, potom budeme musieť byť ochotní urobiť potrebné kroky k uzdraveniu. Podstatnou podmienkou pre nájdanie tohto uzdravenia je ochota odpustiť a dať si odpustiť. Odpustiť neznamena zabudnúť. Potrebujeme odpustiť druhým v prvom rade kvôli sebe a potom kvôli nim.

Odpustenie nie vždy znamená, že zmierenie s druhými bude možné. Tieto základné pravdy o akte odpustenia nás oslobodia, aby sme odpustili a stali sa ľuďmi podľa Božieho zámeru. ~

Dva významné sviatky

■ Text: P. Martin Štefanec SVD

V mesiaci január slávime dva sviatky svätcov zo Spoločnosti Božieho Slova: sv. Arnolda Jansssena a sv. Jozefa Freinademetza

15. január, sviatok sv. Arnolda Janssena

Arnold Janssen založil v roku 1875 Spoločnosť Božieho Slova. Neskôr založil aj kongregáciu misijných sestier Služobníc Ducha Svätého a tiež klauzúrne sestry Služobnice Ducha Svätého večnej poklony. Ešte počas jeho života pomocou svojich spolu-bratov a veriacich postavil niekoľko misijných domov v Európe a Amerike. Zomrel 15. januára 1909. Jeho život bol preniknutý hľadaním a plnením Božej vôle, neotrasiteľnou dôverou v Božiu prozreteľnosť, tvrdou prácou a láskou k misiám. Že jeho dielo bolo sprevádzané Božím požehnaním, dokazuje aj stály rozvoj tohto diela: viac ako 6000 misionárov Božieho Slova pracuje dnes v 70 krajinách sveta. 3500 Služobníc Ducha Svätého pracuje v 41 krajinách v rozličných oblastiach šírenia Dobrej noviny a 400 Služobníc Ducha Svätého večnej poklony sprevádza sestry a bratov misionárov svojimi modlitbami.

29. január, sviatok sv. Jozefa Freinademetza

Kolískou sv. Jozefa Freinademetza bol prekrásny kraj južného Tirolska, kraj Dolomitov a štítov, ktoré venčili jeho rodisko Oies zo všetkých strán. 2. marca 1879 dostal misijný kríž a vybral sa na misie do Číny. Bol to prvý misionár verbista, ktorý vycestoval do misií. Tam pôsobil nepretržite až do svojej smrti v r. 1908. Jeho hrob sa čoskoro stal miestom úcty a púte kresťanov. Freinademetz sa naučil objaviť, vážiť

si a milovať kultúrnu veľkosť národa, ku ktorému bol poslaný. Celý svoj život venoval šíreniu evanjelia, hlásaniu dobroty a Božej lásky a usiloval sa túto lásku vnášať do života pri výchove čínskych veriacich. Povzbudzoval

pokrstených Číňanov, aby sa stali misionármi pre svojich rodákov ako katechéti, rehoľníci, alebo ako kňazi. Celý jeho život bol konkrétnym usku-točňovaním hesla: „Jediná reč, ktorej každý rozumie, je láska.“

V obidvoch svätých žila hlboká láska k Božiemu Slovu a veľká túžba plniť Božiu vôľu. Obaja živo svedčili o tom, že Božie Kráľovstvo, ktorému sa oddali, je otvorené pre všetkých ľudí bez ohľadu na rasu, kultúru a reč. A keďže je otvorené pre všetkých, môže tiež zahrnúť všetkých; a rozdiely medzi nimi sa môžu chápať ako obohatenie – napriek problémom, ktoré pritom môžu vzniknúť. ~

Modlitba k sv. Arnoldovi:

Modlime sa:

Sv. Arnold, oroduj za nás, aby sme dosiahli vrúcnu lásku k Vtelenému Slovu a úprimnú oddanosť misijnému dielu Cirkvi. Pomáhaj nám budovať rodiny a spoločenstvá, v ktorých vládne láska, spravodlivosť a vzájomné zdieľanie sa. Pomáhaj nám prehlbovať našu horlivosť, rozohrej naše srdcia, aby sme mohli chápať a objat všetky národy sveta.

Svetlo Božieho Slova a múdrosť Ducha Svätého nech osvieti svet a očistí naše srdcia, aby sa rozšírilo Kristovo kráľovstvo až do končín sveta.

Amen.

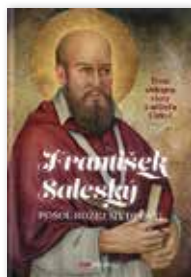
Modlitba k sv. Jozefovi:

Modlime sa:

Sv. Jozef, oroduj za nás, aby naše srdcia boli vždy pozorné a plné lásky k bratom a sestrám. Daj nám odvahu počúvať a odpovedať na volanie Pána. Pomáhaj nám odovzdávať náš život v pokornej a veľkodušnej službe všetkým, ktorých stretneme, bez ohľadu na ich inú farbu tváre, inú kultúru, iné náboženstvo. Udeľ nám milosť radosť sa z daru rôznosti, lebo všetci patríme do jednej ľudskej rodiny, ktorá je povolaná byť navždy blažená v nebeskej vlasti.

Amen.

*Svätý Arnold a svätý Jozef,
orodujte za úspech šírenia Kristovej
Blahozvesti!*

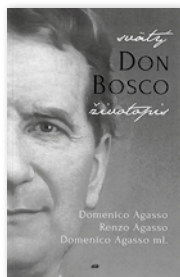

František Saleský

Jakub Procházka (ed.)

Prvé slová, ktoré František vyriekol, boli: „Boh a moja matka ma majú radi“ a posledné, s ktorým odchádzal z tohto sveta, bolo najsvätejšie meno Ježiš. V týchto slovách sa verne zrkadlí celý jeho život, život obhajcu pravej viery.

288 strán; cena: 11,90 eur

Svätý Don Bosco

Domenico Agasso, Domenico Agasso ml., Renzo Agasso

Don Bosco neprestáva prekvapovať ani dvesto rokov po svojom narodení – je to svätec navždy a pre všetkých, bez hraníc a s veľkým príbehom.

320 strán; cena: 12,90 eur

Najdi Boží plán pre svoj život

Peter Čurík

Boží plán je ušitý presne na našu mieru. Podľa neho využijeme talenty, ktoré do nás Boh vložil, a zároveň naplníme potreby sveta, ktoré od nás požaduje. Boží plán prináša uspokojenie do života a požehnanie nášmu okoliu.

237 strán; cena: 11 eur

Príbehy lásky v Biblii

Shannon Bream

13 príbehov, v ktorých spoznáme romantickú lásku, priateľskú lásku, a nakoniec nám kniha pripomenie bezpodmienečnú Božiu lásku, ktorá nás povzbudí v plnení prikázania lásky - milovať Boha nadovšetko a bližného ako seba samého.

293 strán; cena: 14,90 eur

Dcéra Edenu

Autorka Jill Eileen Smith prináša netradičné a pútavé čítanie, ako mohol vyzeráť život v záhrade Eden. Prví ľudia musia čeliť strachu z neznámej budúcnosti a majú obavy, ako a či vôbec bez Edenu prežijú... A dokážu ešte niekedy dôverovať svojmu Stvoriteľovi?

298 strán; cena: 15,90 eur

101 povzbudení pre Božie princezné

Carolyn Larsen

Každá veľká aj malá Božia princezná túži po svojom princovi a ozajstnej láske. Farebná knižka každému dievčatku cez milé slová ukáže lásku Boha v každodennom živote.

207 strán; cena: 10,90 eur

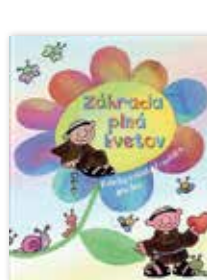

Svätý Arnold Janssen

P. Heinrich Drenkelfort SVD

Život a dielo zakladateľa misijnej Spoločnosti Božieho Slova sv. Arnolda Janssen. Tento „obyčajný“ svätec mnohých prekvapí hĺbkou myšlienok a odvahou konať s veľkým nasadením to, čo chce od neho Boh.

120 strán; cena: 8 eur

Záhrada plná kvetov

Chiara Amata, Enzo Giovannini

Knižka obsahuje pätnásť kvietkov - príbehov zo života svätého Františka z Assisi a jeho kamarátov. Ich spoločné dobrodružstvá sú veľmi poučné a nabádajú deti konať dobré skutky.

35 strán; cena: 6,50 eur

Objednávací kupón

počet ks	stručný názov	cena
-		
-		
-		
-		

Meno a priezvisko:

Ulica:

Mesto, PSČ:

Podpis:

Tel.:

Andrej Jozef Topoli, SVD – náš najvýznamnejší rodák

■ Text a foto: Agnesa Žifčáková

Niekomu stačí málo rokov pozemského života, aby urobil veľké veci pre dobro svojej duše aj pre iných. Niekomu nestačí ani dlhý vek. Nášmu rodákovi bolo dožičených rovných 50 rokov pozemského života, aby vrchovitou mierou naplnil svoje povolanie katolíckeho kňaza, misionára, pedagóga, pastiera ľudských duší, v neľahkých časoch a vo veľmi skromných podmienkach.

Páter Andrej Topoli sa narodil 10. mája 1913 v Domaňovciach, v chudobnej roľníckej rodine. Otec Ondrej a matka Alžbeta, rodená Žifčáková mali sedem detí. Pokrokový učiteľ Jozef Mikolaj presvedčil rodičov aby nadaného Andreja poslali do školy. V dvanástich rokoch odišiel prvýkrát z domu až do ďalekého Močenku, do misijného domu Spoločnosti Božieho Slova. Na Slovensko prišli misionári – verbisti v roku 1923 aj na pozvanie spišského biskupa Jána Vojtaššáka. Daroval im svoje sídlo v Spišskom Štiavniku. V misijnom dome pre chudobných chlapcov ukončil nižšiu strednú školu. V roku 1932 zmaturoval na vyššom gymnáziu v Nitre. Túžil študovať teológiu. Spoločnosťou bol vybratý na štúdiá do misijného seminára do rakúskeho Mödlingu.

Náš Andrej po dvoch rokoch noviciátu, skladal prvé rehoľné sľuby: sľub čistoty, chudoby a poslušnosti. Ako jediný Slovák bol vybratý na vyššie teologické štúdiá do USA. Brat Štefan, ktorý sa za prácou odišiel do Ameriky, finančne mu zabezpečil cestu do seminára v meste Techny, v štáte Illinois. Po piatich rokoch štúdiá, so zameraním na prácu v misiách, bol vysvätený za kňaza. Vysvätenie a prvú svätú omšu v misijnom dome Techny považoval za najšťastnejší deň v živote.

Bolo mu istotne ľúto, že nemohli byť pri tom rodičia a blízki. V mestečku Campbell, v štáte Ohio žil jeho brat so širokým príbuzenstvom. Tam mu pripravili druhé primície, ktoré podrobne opísal v Hlasoch z misí, ako neobyčajne krásny deň. Ku oltáru ho viedli pátri Štefan Kočíš a Cyril Novotný – tiež kňazi, vystahovalci z Domaňoviec. Prišli mnohí krajanovia emigranti zo Spiša a početná americká Slovač zo slovenských farností. Dojímavé bolo po toľkých rokoch počuť piesne v materinskej reči. V Amerike začal svoju pastoračnú činnosť, pôsobil jeden rok v Chicagu a šesť rokov v Oaklande, v Kalifornii. Jeho životnou túžbou bolo pracovať nie v dobre situovaných farnostiach, ale v neznámych zámorských misiách. Bola však vojna a nedalo sa cestovať.

Až v roku 1947 predstavení z Ríma určili Andreja na misie do Indie. Predtým navštívil rodné Domaňovce, kde po rokoch pre rodákov slávil primičnú omšu. Vrátil sa do Ameriky, kde prvým povoj-

Tu, v horúcej Indii sa začal Andrejovi naplňovať životný sen: ohlasovať katolícku vieru medzi najchudobnejšími.

novým misionárom biskup odovzdal misijné kríže. Páter Andrej o tom napísal: „Sotva si niekto vie predstaviť, s kolkou láskou a vrúcnosťou pobozká mladý misionár svoj misijný kríž, ktorý prijíma ako útechu a posilu vo svojom ťažkom položení.“ Po mesiaci plavby po Tichom oceáne, došiel 3. januára 1948 do Indore vo východnej Indii.

India bola a stále je krajinou veľkých rozdielov. V národnostnej, náboženskej, jazykovej a sociálnej rozdrobenosti

prevyšuje všetky ostatné krajiny. Tu, v horúcej Indii sa začal Andrejovi naplňovať životný sen: ohlasovať katolícku vieru medzi najchudobnejšími. Pôsobil na viacerých misijných staniach; v Gaibire, Telendih, založil novú misiu v Sambalpure a v Sundargarhe. Budoval kostoly, kaplnky, nemocnice, cesty, studne, zriaďoval stanice pre sestričky, pripravoval duchovné cvičenia, bol pri zriadení tlačiarne, kde misionári prekladali a vydávali Sväté písmo v jazyku hindu. Pripravoval Indov na prijatie sviatosti. Výrazné úspechy dosiahol najmä v školstve. Od základov vybudoval a viedol niekoľko druhov a stupňov škôl. Bol výborným učiteľom a vychovávateľom. Pre chudobných zakladal internáty. Zvlášť sa venoval vzdelávaniu a výchove vlastných kňazov a sestričiek. Predstavený ho pre jeho skúsenosti, rozvážnu a zmierlivú povahu vymenoval za inšpektora všetkých misijných škôl. Bola to veľmi ťažká práca. Usiloval sa o zrovnoprávnenie štátnych a cirkevných škôl, aby mali rovnakú podporu od štátu aj učiteľmi. Štátne úrady ho v tom nepodporovali, obávali sa kresťanského vplyvu misionárov, aby nepoukázali na nespravodlivé sociálne pomery. Hoci mal podporu vo významných

DAROVALI NA MISIE, MISIJNÝ DORAST, MISIJNÉ DOMY

Všetkým darcom vyslovujeme Pán Boh zaplatí!

Členky Misijného združenia Ducha Svätého a dobrodinci Drážovce 62,-€ • Dobrodinci Šúrovce 50,-€ • Členky Božského Srdca Ježišovho 50,-€ • J. Mravcová Teplička n/Váhom 40,-€ • Odberatelia Hlasov Šaľa 220,-€ • Odberatelia Hlasov Modra nad Cirochou 50,-€ • Odberatelia Hlasov Žabokreky nad Nitrou 40,-€ • Odberatelia Hlasov Krásno pri Topolčianoch 16,-€ • Ružencové bratstvo Pečovská Nová Ves 50,-€ • Odberatelia Hlasov Ľuborča 50,-€ • Odberatelia Hlasov Veľčice 40,-€ • Ružencové bratstvo Mlynčeky 100,-€ • Odberatelia Hlasov Prusy 100,-€ • Odberatelia Hlasov z Veľčíc 50,-€ • Odberatelia Hlasov Pečeňany 100,-€ • Odberatelia Hlasov Svrčinovec 20,-€ • Ružencové bratstvo Nitra Klokočina 100,-€ • Odberatelia Hlasov Podhájska 130,-€ • M. Macová Bratislava 20,-€ • S.J. Nitra 30,-€ • I. a A.K. Nitra 10,-€ •

osobnostiach, a aj deti hinduistov chodili do jeho škôl, lebo mali oveľa vyššiu úroveň, stále bol v zložitej situácii.

Uprostred rozvinutej misionárskej práce v roku 1962 mohol páter Topoli navštíviť rodné Slovensko. Počas troch týždňov misijných prázdnin, okresné stranícke úrady primitívne obmedzovali jeho pobyt. ŠTB ho všade sledovala, aj každého, s kým sa stretol. Keď sa s matkou a súrodencami na letisku v Poprade lúčil, nádejal sa, že sa ešte vráti – nestalo sa.

O rok, keď sa náš misionár na motorke Jawa vracal z dôležitého pracovného rokovania o misijných školách, úmyselne ho autom džípom, na vysokom moste ponad suché koryto rieky, zrazil „neznámy“ muž. Náhodný chodec to videl, podal presné informácie na políciu, nebolo však v jej záujme nehodu vyšetriť. Krváčajúceho misionára našli náhodní nemeckí robotníci. Skonal vo veľkonočný utorok 16. apríla 1963. Pochovaný je v Jharsagude na misijnom cintoríne. Tí, ktorí vydali o ňom svedectvo, tvrdili, že bol mimoriadne pracovitý a absolútne verný misionárskemu sľubu.

V Domaňovciach žijú jeho príbuzní, netere, synovci, pamätajú si ho aj starší občania a s láskou na neho spomínajú. Opatrujú pár vyblednutých fotografií a milých listov.

Obec v roku 1995 dala vyhotoviť pamätnú tabuľu, je na miestnom cintoríne. To, že z našej obce vyšiel taký vzácny kňaz, misionár, nech je dôvodom, aby sme boli hrdí na jeho život, účinkovanie v misiách a vďační Spoločnosti Božieho Slova, ktorá ho na to pripravila a celý život viedla. Spomienkovou akadémiou sme chceli pripomenúť jeho misionársky život a aby táto naša spomienka bola aj morálnym vyjadrením solidarity a spolupatričnosti obyvateľov Domaňoviec s misijnou prácou doma i vo svete. Veríme, že tí, ktorí sa rozhodnú na misionársku životnú cestu, budú mať v Andrejovi Jozefovi Topolimu, misionárovi SVD z Domaňoviec, nepochybne krásny a dobrý vzor. ~

Agnesa Žifčáková, Domaňovce

„Vydavateľ časopisu spracúva mnou poskytnuté osobné údaje na účely zasielania predplateného časopisu. Predplátciteľom sa stávam zaplatením určenej sumy. Mám právo požadovať od prevádzkovateľa prístup k poskytnutým osobným údajom, právo na opravu osobných údajov, právo na vymazanie osobných údajov, právo na obmedzenie spracúvania osobných údajov, právo namietať spracúvanie osobných údajov, právo na prenosnosť osobných údajov, právo podať návrh na začatie konania podľa Zákona 18/2018 Z. z. U prevádzkovateľa nedochádza k profilovaniu. Spracúvanie poskytnutých osobných údajov môže prevádzkovateľ vykonávať aj prostredníctvom ďalšieho sprostredkovateľa. Beriem na vedomie, že moje osobné údaje nebudú poskytnuté iným príjemcom bez môjho súhlasu.“

Predplatné na rok 2024 je 12 eur
Číslo účtu Spoločnosť Božieho Slova
IBAN: SK950900000005029115971
(Slovenská sporiteľňa)

Do Nového roka si zaželajme,

- » aby sme aj cez všedné dni boli k sebe pozorní;
- » dokázali si všímať druhých, ich potreby, aj keď nebude svietiť vianočný stromček;
- » vytvárali pokojnú, láskou naplnenú atmosféru, aj keď sa vianočná ozdoba z ulíc odstránila;
- » nezabudli darovať aj inokedy dar, i keď vianočný zhon už skončil;
- » dokázali prejaviť lásku, aj keď obdobie lásky, pokoja, porozumenia bude už len v našich srdciach.

Nech nás dobrotivý Boh počas celého roka žehná a chráni od zlého!

Misionári Verbisti

ODOSIELATEĽ:

Spoločnosť Božieho Slova
Misijný dom Matky Božej
949 01 Nitra – Kalvária 3
„D+4“

POŠTOVNÉ ÚVEROVANÉ

949 04 NITRA 5